

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

راحله قمصری خواص^۱

علی محمد صفانیا^۲

سیدعماد حسینی^۳

[10.22034/ssys.2022.2296.2650](https://doi.org/10.22034/ssys.2022.2296.2650)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱/۲۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۲/۲۱

پژوهش حاضر با هدف شناسایی ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران صورت گرفت. روش پژوهش، کیفی و مبتنی بر نظریه داده‌بنیاد با رویکرد سیستماتیک و جامعه آماری شامل مربیان، کادر فنی و بازیکنان تیم ملی والیبال جوانان بانوان و برخی اعضای ارشد فدراسیون و افراد آگاه در این حوزه بود. جمع‌آوری اطلاعات تا اشیاع نظری داده‌ها ادامه یافت و تعداد ۱۵ مصاحبه فردی نیمه‌ساختاریافته انجام گرفت. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش کدگذاری سه مرحله‌ای باز، محوری و انتخابی با استفاده از نرم‌افزار اطلس-تی‌آی استفاده شد. بر اساس نتایج حاصل از پژوهش، سیاست‌گذاری‌های فدراسیون و وزارت ورزش تأثیرگذار بر شناخت نیازها، تحت تأثیر شرایط زمینه‌ای مانند عوامل مدیریتی و زیرساخت‌ها و عوامل مداخله‌گری مانند عدم توجه مدیران و کمبود منابع و امکانات می‌تواند از طریق راهبردهایی مانند تعامل با ذینفعان و فراهم‌سازی شرایط و امکانات لازم در نهایت منجر به پیامدهایی مانند پیشرفت و توسعه والیبال بانوان در ایران شود. ارتقای سطح کیفی و کمی بازیکنان و همچنین پیشبرد اهداف تیم مستلزم شناسایی برخی شرایط علی جهت برآورده ساختن نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی دختران والیبالیست است. این شرایط می‌تواند به‌وسیله شناسایی و بررسی دقیق نیازهای بازیکنان و امورات وابسته به آن در جامعه زنان، روی بافت تیم اثر بگذارد و منجر به توسعه و پیشرفت بازیکنان و کسب موفقیت‌های وابسته به آن برای تیم گردد.

واژگان کلیدی: نیازهای جسمانی، نیازهای مهارتی، نیازهای انگیزشی و والیبال زنان.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد آیت‌الله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران

ایران

^۲ استاد، گروه مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: A.m.safania@gmail.com

^۳ استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

مقدمه

در عصر حاضر، ورزش به عنوان یک ابزار قدرتمند در حوزه های مختلف تأثیرات گسترده ای به جا گذاشته است. امروزه ورزش در گذراندن اوقات فراغت سالم و با نشاط و البته سلامت افراد به ویژه نسل نوجوان، ایجاد روابط اجتماعی سالم در جامعه، پیشگیری از ابتلا به بیماری ها و پیشگیری از بسیاری از مفاسد اجتماعی و انحرافات اخلاقی نقش خود را آشکار نموده است (مؤتمنی و مرادی، ۱۳۹۳). موفقیت در رشته های مختلف ورزشی به عوامل متعددی بستگی دارد. سعی مربیان ورزشی بر آن است تا هرگونه تمرین و تجربه ای را برای موفقیت ورزشکاران به کارگیرند. مربیان زمانی می توانند شانس موفقیت ورزشکاران را بالا ببرند که ویژگی های ورزشکاران و میزان تأثیر آن ها در موفقیت ورزشی را به خوبی بشناسند (افضل پور و رشیدی، ۱۳۸۸). پژوهش ها نشان می دهند که ورزشکاران موفق در ورزش های خاص دارای ویژگی های بدنی و فیزیولوژیک منحصربه فردی هستند که شناخت این ویژگی ها مهم و عامل تعیین کننده ای در اجرای مطلوب مهارت از طرف ورزشکاران است (فرامرز، قراخانلو و چوبینه، ۱۳۸۹). از طرفی، پژوهشگران و کارشناسان علوم ورزشی بر این باورند که هر رشته ورزشی با توجه به شرایط و ماهیت آن، همچنین خصوصیات ساختاری و فیزیولوژیکی بازیکنان و نقش آن ها در تیم، نیاز به برنامه تمرینی مناسب و خاص برای تک تک بازیکنان دارد (سلیمی آوانسر، بارانچی و کنشلو، ۱۳۹۳). این مفهوم بدان معناست که باید برنامه های ویژه برای همه مهارت های تخصصی و پرورش آن ها سازمان دهی کرد تا هر نیاز مهارتی هر رشته به صورت تخصصی رفع گردد (ورباچ و همکاران^۱، ۲۰۲۱). مربیان باید اطلاعات کاملی درباره فرآیند آموزش مهارت های حرکتی، تئوری تمرین و روش های نوین تمرین داشته باشند تا برحسب آن برنامه ریزی لازم را برای تیم در نظر بگیرند (مهرگان، ۱۳۹۳)؛ اما تنها توجه به مهارت های حرکتی و تمرینات بدنی کافی نیست و لازم است مهارت های روانی نیز مورد توجه قرار گیرند (سریا دیاز و همکاران^۲، ۲۰۱۹) چراکه امروزه با پیشرفت علم روان شناسی، بحث تأثیر مهارت های روانی در اجرای مهارت های ورزشی از اهمیت بسزایی برخوردار شده است و عوامل روانی که در عملکرد ورزشی سهمیند، مورد علاقه گسترده ورزشکاران، مربیان و روان شناسان ورزش قرار گرفته اند؛ به طوری که در سالیان اخیر، بررسی ها و آزمایش های تجربی به شکل گسترده ای بر عوامل روانی فردی از جمله اعتماد به نفس، انگیزش، توجه، تجسم و مهارت های روانی و تأثیر هریک از این عوامل بر عملکرد تکیه کرده است (گوکسیاردی، گوردون و دیموک^۳، ۲۰۰۸).

محیط پیرامون هر فعالیتی مانند ورزش می تواند موجب ایجاد انگیزش یا بی انگیزشی نسبت به مشارکت ورزشی گردد. مطالعات در زمینه ورزش نشان می دهند که باورها و ادراکات ورزشکاران از طریق

¹ Orbach et al.

² Sierra-Díaz et al.

³ Gucciardi DF, Gordon S, Dimmock JA

واسطه‌های اجتماعی همچون مربیان، بر پیامدهای انگیزشی مختلف ورزشکاران تأثیر می‌گذارند (زردشتیان، نوروزی حسینی و آزادی، ۱۳۹۲). پژوهشگران اعتقاد دارند برای تحلیل مشارکت ورزشی اقشار مختلف در هر جامعه، بررسی سه عامل ضروری است: ویژگی‌ها و عقاید، اهداف و انگیزه‌های افراد، محیط و رفتار فردی و گروهی (قدرت‌نما و حیدری‌نژاد، ۱۳۹۲). پینتریچ و شاروبن^۱ (۱۹۹۲) شناخت انگیزه‌ها را از بین این سه عامل به‌عنوان مهم‌ترین عامل بروز و ایجاد رفتارها در افراد معرفی کردند (پینتریچ و شاروبن، ۱۹۹۲). به بیان ساده، انگیزش عبارت است از جهت و شدت تلاش فرد در موقعیت‌های مختلف (صادق پور و همکاران، ۱۳۹۸). میزان و نوع انگیزش با توجه به شرایط، متفاوت است و در تمامی فعالیت‌های انسانی به چشم می‌خورد (رابازو همکاران^۲، ۲۰۱۹) و عملکرد افراد با توجه به منبع انگیزش متفاوت است (یان و مک کولاف^۳، ۲۰۰۴). همچنین تحقیقات نشان می‌دهد که یکی از عوامل تأثیرگذار بر انگیزش ورزشکار رفتار مربی است (دودا و بالاکوثر^۴، ۲۰۰۷). در همین راستا نتایج تحقیق پیری و همکاران (۱۳۹۴) نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین انگیزش مشارکت ورزشی از جمله موفقیت، آمادگی، رهایی انرژی، دوست‌یابی و تفریح در بین دختران و پسران ورزشکار وجود دارد که در تمامی مؤلفه‌های مذکور به جز توسعه مهارت، انگیزه مشارکت دختران بالاتر از انگیزه پسران است (پیری، آهار و محمودی، ۱۳۹۴). صفانیا و نیک‌بخش (۱۳۸۸) نیز در پژوهش خود نشان دادند که انگیزه‌های پسران دانشجو در مقایسه با دختران برای ورزش بیشتر بود. در نتیجه می‌توان گفت که موفقیت در رشته‌های مختلف ورزشی می‌تواند به عوامل متعددی وابسته باشد (مرادی و همکاران، ۱۳۹۸) و همان‌طور که اشاره شد مربیان ورزشی برای موفقیت ورزشکاران از هرگونه تمرین و تجربه‌ای استفاده می‌کنند و تنها در صورتی که بتوانند خصوصیت و ویژگی‌های ورزشکاران و میزان تأثیر آن‌ها در موفقیت ورزشی را به خوبی شناسایی کنند، می‌توانند درصد موفقیت ورزشکاران را توسعه دهند. به همین جهت شناخت این خصوصیت‌ها به‌ویژه در رده‌های پایه و ورزشکاران نخبه به مربیان و متخصصان تمرین کمک می‌کند تا برای رسیدن به اهداف موردنظر و موفقیت‌های ورزشی پایدار، برنامه‌های تمرینی لازم را به صورت بهینه برنامه‌ریزی و طراحی نمایند. در همین راستا، ورزشکاران نیز می‌توانند با کسب آگاهی بهتر نسبت به ویژگی‌های مورد نیاز رشته ورزشی خود، با انگیزه و تلاش بیشتری به اجرای تمرینات بپردازند (صفانیا و نیک‌بخش، ۱۳۸۸).

در طول سالیان پس از انقلاب، همواره موضوع حقوق زنان در ایران یکی از محورهای اصلی جنگ نرم رسانه‌های علیه نظام بوده و در قالب‌های مختلفی پیگیری شده است، البته یکی از جدیدترین مصادیق آن ورود زنان به ورزشگاه‌ها است که به صورت جدی درباره آن فضا سازی می‌شود؛ به طوری که تبعات آن

¹ Pintrich PR, Schrauben B

² Rabaz et al.

³ Yan JH, McCullagh

⁴ Duda JL, Balaguer

در جامعه مشاهده می‌گردد (مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی، ۱۳۹۵). امروزه حضور و مشارکت زنان در حوزه‌های مختلف ورزشی نظیر بازار کار، شرکت در مجامع و انجمن‌های علمی و فرهنگی به‌خصوص آموزش افزایش چشمگیری داشته، اما به رغم مشارکت کمی، در بعد کیفی رشد چندانی مشاهده نشده و به حد مطلوب نرسیده است. مشاهدات تجربی حاکی از آن است که در جامعه ما، مشارکت ورزشی دختران در مقایسه با مشارکت ورزشی پسران نرخ کمتری دارد، ولی طی دو دهه گذشته و پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، پیشرفت‌های زیادی در مورد فعالیت‌های دختران حاصل شده است (حسینی، ۱۳۸۷). به طور مثال، تعداد مربیان و داوران زن در سال ۱۳۷۵ به ترتیب ۳۲ و ۱۰ نفر بوده است که این تعداد در سال ۱۳۸۲، به ترتیب ۳۲۴۶۶ نفر مربی زن و ۱۶۴۸۹ نفر داور زن افزایش پیدا کرده است. این افزایش گامی بزرگ در جهت رفع یکی از معضلات ورزش بانوان در زمینه کمبود نیروی انسانی متخصص است (موسوی راد، فراهانی و بیات، ۱۳۹۵).

موفقیت رشته‌های ورزشی و فدراسیون‌های مرتبط در گرو استفاده از یافته‌های جدید علمی تربیت‌بدنی و ورزش قهرمانی به‌ویژه در کشورهای پیشرفته است (وزینی طاهر، شهبازی و باقرزاده، ۱۳۹۰). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که ورزشکاران موفق در ورزش‌های خاص دارای ویژگی‌های بدنی و فیزیولوژیک منحصر به فردی نسبت به سایر ورزشکاران است (گونزالس و سوارز^۱، ۲۰۱۱)، شناخت این ویژگی‌ها مهم و عامل تعیین‌کننده‌ای در اجرای ورزشکاران است (شیپارد، نولان و نیوتون^۲، ۲۰۱۲). والیبال که امروزه به‌عنوان یکی از پنج ورزش برتر جهان نزد مردم شناخته شود و فدراسیون بین‌المللی آن نیز با عضویت ۲۲۰ فدراسیون ملی، بزرگ‌ترین نهاد ورزشی جهان است، در ایران به‌خصوص در میان بانوان به عنوان یکی از ورزش‌های پرتعداد به شمار می‌آید. والیبال ورزشی هیجان‌انگیز و مفرح است که در بین دیگر ورزش‌ها، جایگاهی ویژه و در سراسر جهان و همچنین ایران طرفداران فراوانی دارد. بازیکنان والیبال با توجه به ماهیت این ورزش و محیط بازی، از ویژگی‌های جسمانی ویژه‌ای برخوردارند که سهم تعیین‌کننده‌ای در رسیدن به اوج آمادگی و عملکرد ورزشی و همچنین کسب موفقیت در رقابت‌های مختلف داخلی و خارجی دارند (سلیمی آوانسر، بارانچی و کنشلو، ۱۳۹۳). طبق نظر محققان، آمادگی عبارت است از: عوامل فیزیولوژیکی، روانی و ذهنی اثرگذار بر توانایی انسان که میل به یادگیری و تحمل در برابر فشار معین را افزایش می‌دهد و دارای شرایط و ویژگی‌هایی است. از جمله عواملی که سطح آمادگی را تعیین می‌کند سن، جنسیت، محیط، ژنتیک و نوع زندگی هستند (کومبیرا و همکاران^۳، ۲۰۲۱). شرایط جسمانی و روانی از مهم‌ترین عواملی هستند که در تعیین سطح آمادگی تأثیر می‌گذارند. در این زمینه افضل‌پور و رشیدی (۱۳۸۸) ارتباط معناداری را بین

¹ González & Suarez

² Sheppard JM, Nolan E, Newton

³ Coimbra et al.

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

برخی ویژگی‌های آنروپومتریکی، فیزیولوژیکی و روان‌شناختی با اجرای مهارت‌های والیبال و موفقیت تیم‌ها نشان دادند. اودی و همکاران (۲۰۱۲) نیز ارتباط اندازه‌های آنروپومتریکی با میزان پرش عمودی در بازیکنان والیبال مرد نخبه را بررسی نمودند. نتایج آن‌ها نشان داد که توان بی‌هوازی به طور معناداری در بازیکنان بلند قامت بیشتر از بازیکنان کوتاه قد بوده است. همچنین بین طول اندام پایین تنه و توان بی‌هوازی ارتباط مثبت معناداری وجود داشت؛ به‌طوری که بازیکنان با طول اندام بلندتر دارای پرش عمودی بهتر و بالطبع توان بی‌هوازی بیشتری در اجرا بودند (اودی و همکاران، ۲۰۱۲). مشابه پژوهش مذکور، ساتلر^۱ و همکاران (۲۰۱۲) نیز همبستگی بین شاخص‌های آنروپومتریکی و پرش عمودی به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های فیزیولوژیکی و جسمانی در والیبال را ارائه کردند. همچنین هاگز^۲ (۲۰۰۰) و پسنگارد^۳ (۲۰۰۳) تحقیقات گسترده‌ای پیرامون مشخص کردن تأثیرات مهارت‌های روانی انجام دادند. در تمامی این تحقیقات، نتایج بیانگر تأثیر مثبت مهارت‌های روانی روی اجراهای ورزشی بوده و نشان داده شده است که عوامل فیزیولوژیکی، پیکری و سطح مهارت بازیکنان، از جمله عواملی هستند که ممکن است توان بالقوه تاکتیکی و تکنیکی یک تیم والیبال را محدود نمایند (مندس و همکاران^۴، ۲۰۲۱). جهانگیری و همکاران (۱۳۹۳) دریافتند که نقش مربی می‌تواند به‌عنوان مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر انگیزش درونی و تداوم مشارکت ورزشی دختران نوجوان ورزشکار در نظر گرفته شود.

امروزه توجه و بررسی نیاز ورزشکاران در جهت شناخت و رفع مشکلات آن‌ها به‌عنوان عوامل اصلی و اثرگذار بر پیشبرد اهداف یک تیم ورزشی در نظر گرفته می‌شود (کاتاک و همکاران^۵، ۲۰۲۰). ورزش در جامعه ما به‌ویژه در بخش بانوان دارای کمبودها و مشکلات اساسی نسبت به ورزش روز دنیا بوده و احتیاج به ریشه‌یابی عمیق و مطالعه درازمدت و گسترده دارد. همان‌طور که در بالا اشاره شد عوامل متعددی می‌توانند بر شناسایی نیازهای عملکردی ورزشکاران تأثیر بگذارند. بنابراین با توجه به اهمیت انجام پژوهش‌های مرتبط با متغیرهای تحقیق پیش رو بر روی ورزشکاران و اندک بودن تحقیقات در مورد نیاز دختران والیبالیست تیم ملی جوانان، پرسش این است:

برای نیازهای جسمانی و مهارتی و انگیزشی ورزشکاران والیبالیست چه چارچوبی می‌توان ارائه کرد تا بتواند نقش مؤثری در روشن‌شدن نقاط ضعف موجود در نیازهای جسمانی و مهارتی و انگیزشی آنان داشته باشد و با لحاظ نمودن آن در برنامه‌ریزی‌های آینده، مربیان و ورزشکاران را در دستیابی به نقطه اوج اجراهای ورزشی یاری نماید؟

¹ sattler

² hughes

³ pensgaard

⁴ Mendes et al.

⁵ Kutáč et al.

روش‌شناسی پژوهش

روش انجام این پژوهش کیفی است. راهبرد تحقیق در این مطالعه، تحلیل داده‌بنیاد به روش اشتراوس و کوربین و جامعه آماری آن شامل مربیان، کادر فنی و بازیکنان تیم ملی والیبال جوانان دختر ایران و برخی اعضای ارشد فدراسیون والیبال بود. روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری غیراحتمالی^۱ با انتخاب هدفمند و با حداکثر تنوع یا ناهمگونی بود و نمونه‌گیری تا رسیدن به کفایت نظری ادامه داشت. وقتی کفایت نظری حاصل شد، هیچ نوع داده اضافی نمی‌توان یافت که پژوهشگر به وسیله آن بتواند خواص یا ویژگی‌ها (مقوله‌ها) را تدوین کند. به موازاتی که داده‌های مشابه را جمع‌آوری می‌کند، از لحاظ تجربی اطمینان حاصل می‌کند که یک مقوله به کفایت رسیده است (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۸۸). از این رو، تعداد مشارکت‌کنندگان در مصاحبه ۱۵ نفر بود. برای گردآوری اطلاعات ابتدا ادبیات و پیشینه تحقیق با استفاده از کتب، مجلات، پایان‌نامه‌های مربوط، آیین‌نامه و اسناد مرتبط و سایت‌های اینترنتی موردبررسی قرار گرفت. پس از تهیه راهنمای مصاحبه به نمونه آماری مراجعه شد و داده‌های موردنیاز با استفاده از مصاحبه‌های باز جمع‌آوری گردید. طول مدت مصاحبه‌ها، ۳۰-۹۰ دقیقه بود و مصاحبه‌ها توسط دستگاه ضبط دیجیتالی ثبت شد. قبل از مصاحبه با افراد به منظور حداکثر مشارکت متخصصان و استادان، نامه‌ای همراه با جزئیات اساسی اهداف مطالعه و سؤال‌ها مرتبط با آن توسط E-mail به مشارکت‌کنندگان ارسال و از آن‌ها جهت ملاقات حضوری درخواست شد. برای تحلیل مصاحبه‌ها از رویکرد ویرایشی^۲، تئوری مبتنی بر داده^۳ گلاسر و اشتراوس که یکی از رویکردهای تحلیل داده‌ها در مصاحبه است، استفاده شد (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۸۸).

نخستین گام در ساخت نظریه زمینه‌ای، انجام کدبندی باز است. کدگذاری باز شامل تعداد کدهای اولیه می‌باشد که شناسایی شده است و با توجه به مفاهیم آن‌ها دسته‌بندی می‌شود (کریوگر و نیومن، ۲۰۰۶). مفاهیم و مقوله‌های به دست آمده از مرحله کدگذاری باز، در الگوی کدگذاری^۴ جای می‌گیرد. الگوی کدگذاری روابط بین مقوله‌هایی مانند شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، مقوله محوری، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها را ترسیم می‌کند (دانایی فرد، ۱۳۸۸). درنهایت مرحله سوم یا کدگذاری انتخابی صورت می‌گیرد که مدل نهایی پژوهش شکل گرفته و ارائه می‌شود.

گفتنی است به جهت نو بودن تحقیق و محدودیت احتمالی داده‌ها، از رویکرد مثلث‌سازی^۵ استفاده شد. مثلث‌سازی به فرایند استفاده از رویکردها و منابع گوناگون جهت جمع‌آوری اطلاعات در تحقیق اطلاق می‌شود (اسکینر، ادواردز و کوربت، ۲۰۱۴). با توجه به استفاده از شیوه مثلث‌سازی (استفاده از منابع چندگانه

¹ Non probability

² Editing approach

³ Grounded Theory

⁴ Coding paradigm

⁵ Triangulation

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

شامل منابع کتابخانه‌ای، گروه کانونی با کارشناسان و مصاحبه با متخصصان) در این تحقیق از موارد منابع متنوع به منظور جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. علاوه بر این، در پژوهش حاضر جهت سنجش روایی از معیارهای اسکینر، ادواردز و کوربت (۲۰۱۴) که در جدول ۱ به آن اشاره شده است، استفاده شد:

جدول ۱: روش‌های اطمینان از روایی

روش‌ها	نحوه اجرا در این پژوهش
درگیری طولانی مدت	افزایش حساسیت نظری، مشارکت عملی و ارتباط با مشارکت‌کنندگان برای ارزیابی برداشت‌های محقق
مشاهده پایدار	مشارکت عملی محقق و حضور در محیط مشارکت و اکتشاف جزئیات تجارب مشارکت‌کنندگان
بازرسی مجدد مسیر کسب اطلاعات	انجام بازرسی ادواری اطلاعات و کدهای به دست آمده به جهت پیشگیری از سوگیری و اطمینان از صحت، توسط محقق و یک همکار (دانشجوی دکتری) آشنا به موضوع مورد پژوهش
چک کردن	بررسی اطلاعات به دست آمده به کمک گروه تحقیق و نظرسنجی از مصاحبه‌شوندگان در خصوص نتایج
مثلث سازی	استفاده از منابع متعدد برای جمع‌آوری داده‌ها
مقایسه مستمر	مقایسه داده‌های به دست آمده از منابع مورد بررسی با سایر منابع به صورت مستمر در تمام طول تحقیق

برای محاسبه پایایی با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، از یک متخصص مدیریت ورزشی که در مراحل انجام پژوهش حضورداشت و از آگاهی مناسبی در مورد این پژوهش برخوردار بود، درخواست شد تا به عنوان همکار در کدگذاری تحقیق شرکت کند. آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم جهت کدگذاری به همکار تحقیق انتقال داده شد. سپس محققان به همراه همکار، به عنوان نمونه دو مورد از مصاحبه‌ها را کدگذاری کردند و درصد توافق درون موضوعی با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد:

$$\text{درصد توافق درون} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها} \times 100\%}$$

جدول ۲: میزان توافقات و عدم توافقات میان پژوهشگر و کدگذار دوم در کدگذاری نهایی

مجموع	کدگذار دوم		
	۰	۱	
۵۹	۸	۵۱	۱
۵۱	۴۴	۷	۰
۱۰۰	۵۲	۵۸	مجموع
تعداد توافقات مشاهده شده: ۸۰ عدد (۸۰٪ از مشاهدات)			
تعداد توافقات تصادفی: ۴۶ (۴۶٪ از مشاهدات)			
ضریب کاپا (κ): ۰/۷۸			
خطای استاندارد کاپا (SE): ۰/۰۶			
سطح معناداری تقریبی: ۰/۰۱			

همان‌طور که در جدول ۲ مشخص است، نتایج (ضریب کاپا ۰/۷۸) در پژوهش حاضر حاکی از رد فرض استقلال کدهای استخراج شده و تایید وابستگی آن‌ها با یکدیگر است. از این رو، می‌توان ادعا کرد که فرایند کدگذاری از پایایی کافی برخوردار بوده است (جدول ۲).

یافته‌های پژوهش

شرح و بسط عوامل شناسایی شده در پژوهش حاضر، بر مبنای داده‌های مصاحبه‌ها و حاصل تجزیه و تحلیل ۱۵ مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود که ابتدا استخراج مفاهیم انجام شد و هرچقدر که یک عامل (طبقه به‌دست آمده)، کدهای بیشتری داشته است، به همان اندازه در سایر جنبه‌های فرعی آن نیز وضوح بیشتری شناسایی و مشخص شده است. مقوله، زیرطبقه‌ها و کدهای (مفاهیم) به‌دست آمده در این پژوهش در جدول ۴ قابل مشاهده است. همچنین در جدول ۲ توزیع افراد در گروه‌های مشارکت‌کننده در مصاحبه به تفکیک قابل رؤیت است. افراد مذکور بر اساس ۳ معیار میزان تخصص، تجربه و موفقیت در زمینه ورزش والیبال انتخاب شدند.

جدول ۳: توزیع افراد در گروه‌های مشارکت‌کننده در مصاحبه و کدهای مورد استفاده

ردیف	کد مورد استفاده	تخصص یا سمت	جنسیت
۱	P1	سر مربی	زن
۲	P2	مربی	زن
۳	P3	سرپرست	زن

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

۴	P4	مشاور فنی	مرد
۵	P5	مشاور تمرینی بدن سازی	مرد
۶	P6	ماساژور	زن
۷	P7	سرپرست فدراسیون	مرد
۸	P8	هیئت رئیسه	مرد
۹	P9	نائب رئیس امور بانوان	زن
۱۰	P10	بازیکن	زن
۱۱	P11	بازیکن	زن
۱۲	P12	بازیکن	زن
۱۳	P13	بازیکن	زن
۱۴	P14	بازیکن	زن
۱۵	P15	بازیکن	زن

در این پژوهش با کمک نرم افزار اطلس تی آی، در مجموع همه مصاحبه ها تعداد ۵۲۴ کد اولیه ایجاد شد، اما به علت تشابه معنایی و تکراری بودن اطلاعات، این کدها در یکدیگر ادغام و تجمیع شدند و در نهایت به ۳۴۸ کد کاهش یافتند. سپس بر اساس کدهای باز ثانویه، ۳۲ مقوله اصلی ایجاد شد. در جداول ۳ و ۴ چند نمونه از نحوه کدگذاری باز و تشکیل مقولات اصلی پژوهش نشان داده شده است:

جدول ۴: نمونه ای از نتایج کدگذاری باز مصاحبه ها

کدها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
شناسایی	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
زنده	۱	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۴

[illegible]

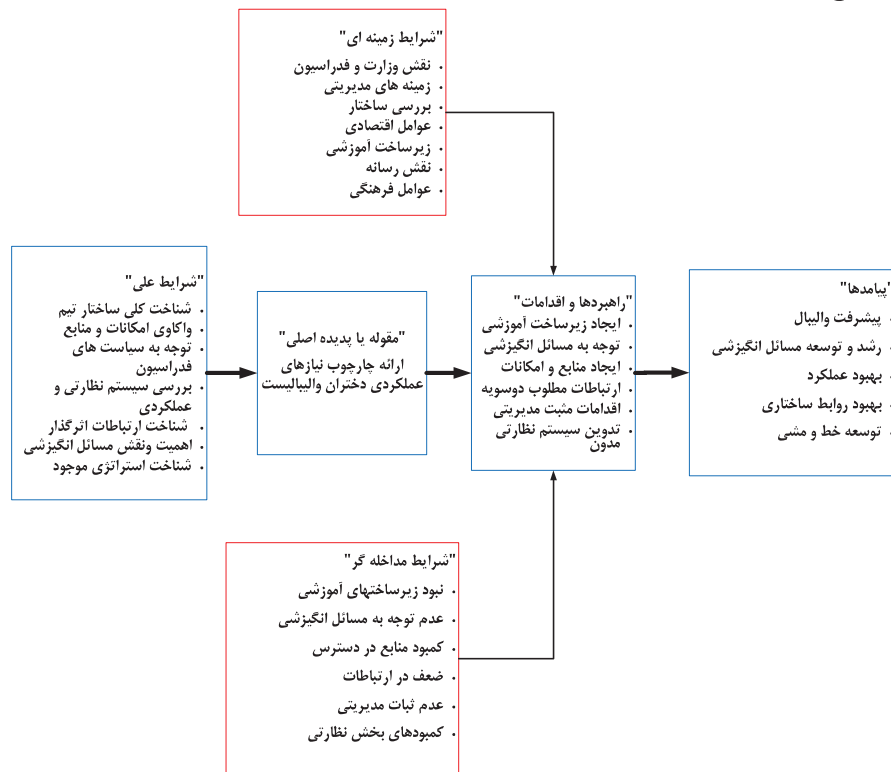
	آگاهی از	شناسایی	استفاده	شناسایی	پرسی
۱	.	.	.	.	.
۲	.	.	.	.	.
۳	.	.	.	.	.
۴	.	.	.	.	.
۵	.	.	.	.	.
۶	.	.	.	.	.
۷	.	.	.	.	.
۸	.	.	.	.	.
۹	.	.	.	.	.
۱۰	.	.	.	.	.
۱۱	.	.	.	.	.
۱۲	.	.	.	.	.
۱۳	.	.	.	.	.
۱۴	.	.	.	.	.
۱۵	.	.	.	.	.
۱۶	.	.	.	.	.
۱۷	.	.	.	.	.
۱۸	.	.	.	.	.
۱۹	.	.	.	.	.
۲۰	.	.	.	.	.
۲۱	.	.	.	.	.
۲۲	.	.	.	.	.
۲۳	.	.	.	.	.
۲۴	.	.	.	.	.
۲۵	.	.	.	.	.
۲۶	.	.	.	.	.
۲۷	.	.	.	.	.
۲۸	.	.	.	.	.
۲۹	.	.	.	.	.
۳۰	.	.	.	.	.
۳۱	.	.	.	.	.
۳۲	.	.	.	.	.
۳۳	.	.	.	.	.
۳۴	.	.	.	.	.
۳۵	.	.	.	.	.
۳۶	.	.	.	.	.
۳۷	.	.	.	.	.
۳۸	.	.	.	.	.
۳۹	.	.	.	.	.
۴۰	.	.	.	.	.
۴۱	.	.	.	.	.
۴۲	.	.	.	.	.
۴۳	.	.	.	.	.
۴۴	.	.	.	.	.
۴۵	.	.	.	.	.
۴۶	.	.	.	.	.
۴۷	.	.	.	.	.
۴۸	.	.	.	.	.
۴۹	.	.	.	.	.
۵۰	.	.	.	.	.
۵۱	.	.	.	.	.
۵۲	.	.	.	.	.
۵۳	.	.	.	.	.
۵۴	.	.	.	.	.
۵۵	.	.	.	.	.
۵۶	.	.	.	.	.
۵۷	.	.	.	.	.
۵۸	.	.	.	.	.
۵۹	.	.	.	.	.
۶۰	.	.	.	.	.
۶۱	.	.	.	.	.
۶۲	.	.	.	.	.
۶۳	.	.	.	.	.
۶۴	.	.	.	.	.
۶۵	.	.	.	.	.
۶۶	.	.	.	.	.
۶۷	.	.	.	.	.
۶۸	.	.	.	.	.
۶۹	.	.	.	.	.
۷۰	.	.	.	.	.
۷۱	.	.	.	.	.
۷۲	.	.	.	.	.
۷۳	.	.	.	.	.
۷۴	.	.	.	.	.
۷۵	.	.	.	.	.
۷۶	.	.	.	.	.
۷۷	.	.	.	.	.
۷۸	.	.	.	.	.
۷۹	.	.	.	.	.
۸۰	.	.	.	.	.
۸۱	.	.	.	.	.
۸۲	.	.	.	.	.
۸۳	.	.	.	.	.
۸۴	.	.	.	.	.
۸۵	.	.	.	.	.
۸۶	.	.	.	.	.
۸۷	.	.	.	.	.
۸۸	.	.	.	.	.
۸۹	.	.	.	.	.
۹۰	.	.	.	.	.
۹۱	.	.	.	.	.
۹۲	.	.	.	.	.
۹۳	.	.	.	.	.
۹۴	.	.	.	.	.
۹۵	.	.	.	.	.
۹۶	.	.	.	.	.
۹۷	.	.	.	.	.
۹۸	.	.	.	.	.
۹۹	.	.	.	.	.
۱۰۰	.	.	.	.	.

سازه‌های فرعی	مفاهیم (کدهای باز)
(مقولات)	
شناخت کلی ساختار تیم	شناسایی توانمندی و مهارت‌های مربیان و کادر فنی شناسایی شرایط محیطی و عوامل تأثیرگذار آگاهی از ساختار کلی تیم شناسایی بحران‌ها و مشکلات تیم
واکاوی منابع و امکانات	شناسایی بازیکنان باقابلیت بالا و زمینه‌های رشدی آن‌ها بررسی وضع موجود و شناسایی موانع و فرصت‌ها شناسایی فاکتورهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی شناخت محدودیت‌های عملیاتی کادر فنی و بازیکنان بررسی میزان منابع مالی در اختیار و بودجه‌بندی

توجه به محدودیت‌های عملیاتی در حوزه ورزش زنان	
بررسی و شناخت زیرساخت‌های عملیاتی موجود	
بررسی تیم‌های رقیب	
بررسی امکانات و تجهیزات و بروز رسانی آن‌ها	
بررسی حوزه فعالیت اجرایی مربیان	
بررسی فضای عملکردی ورزش زنان	
ضعف عملکرد سازمان درباره ورزش زنان	
بررسی توانمندی ذاتی و اکتسابی مربیان و بازیکنان	
در اولویت بودن ورزش زنان	
بررسی عملکرد مربیان قبلی و علل شکست‌ها و موفقیت‌ها	توجه به سیاست‌های
تقویت بخش رفتاری و عملکردی	فدراسیون
بررسی یافته‌های علمی بومی و ملی در حوزه والیبال	
بررسی شرایط فعلی و مقایسه آن با شرایط قبلی تیم	
بررسی میزان توسعه قابلیت‌های فردی بازیکنان	
مطالعات تطبیقی	
ضعف عملکرد فدراسیون در شناخت مربیان توانمند	
اعتقاد مدیران فدراسیون به برابری جنسیتی	
بررسی قوانین و مقررات موجود	
بررسی سیستم نظارتی و ارزیابی	
عملکرد نظارتی مربیان	بررسی سیستم نظارتی و
پذیرش توسعه به‌عنوان فرایندی بلندمدت	عملکرد
نظارت بر تشویق و تنبیه تیم	
تجزیه تحلیل روند توسعه در تیم	
نظارت بر توزیع عادلانه شرایط	

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

پس از انجام کدگذاری باز، مرحله دوم، یعنی تجزیه و تحلیل داده‌ها یا کدگذاری محوری انجام شد. هدف این مرحله، برقراری رابطه بین مقوله‌های تولیدشده در مرحله کدگذاری باز است. این کدگذاری به این دلیل «محوری» نامیده شده که کدگذاری حول محور یک مقوله تحقق می‌یابد. کدگذاری محوری بر تمرکز و تعیین یک مقوله به عنوان مقوله اساسی یا اصلی قرار دارد و سپس مقوله‌های دیگر به عنوان مقولات فرعی به آن ارتباط داده می‌شوند. این کار با به کاربردن یک مدل پارادایمی شامل شرایط علی، پدیده محوری، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها بر اساس روش کدگذاری استراس و کوربین انجام شد. نتایج این مرحله در شکل ۱ آورده شده است:

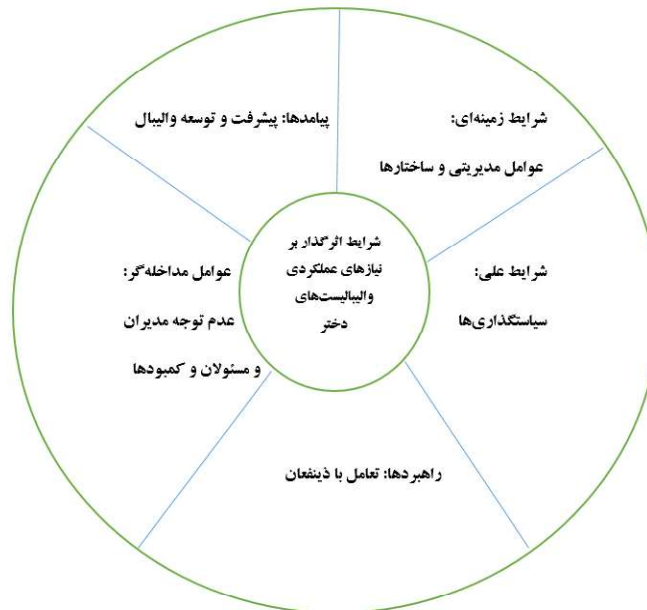

شکل ۱: مدل پارادایمی حاصل از کدگذاری محوری

کدگذاری انتخابی

در کدگذاری باز و محوری، مدل پارادایمی تدوین چارچوب نیازهای دختران والیبالیست کشور گردآوری شد؛ مدلی که شامل شرایط علی، پدیده اصلی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها بود. مطابق با رویکرد استراوس و کوربین (۱۹۹۰) در کدگذاری انتخابی، نتایج گام‌های قبلی به کار

گرفته شد. مقوله اصلی انتخاب و به شکلی نظام‌مند به سایر مقوله‌ها ارتباط داده شد و اعتبار ارتباطات بررسی گردید. همچنین مقوله‌هایی که نیاز به تصفیه و توسعه بیشتر داشتند، توسعه داده شدند و ارتقائی پیدا کردند. گفتنی است که این کار بر اساس الگوی شناسایی شده بین مقوله‌های اصلی و فرعی در کدگذاری باز و محوری آغاز شد و شامل گام‌هایی مانند معین کردن خط داستان، ارتباط دادن مقوله‌های فرعی به مقوله‌های اصلی از طریق پارادایم، اعتباربخشی به روابط و پرکردن شکاف بین مقوله‌ها بود. همچنین تمامی گام‌های یاد شده در فرایندی رفت و برگشتی و تعاملی و همراه با کدگذاری باز و محوری انجام گرفت. درنهایت مدل نهایی پژوهش استخراج شد (شکل ۲):

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

در جامعه ما توسعه و اعتلای تربیت بدنی و ورزش، به تحول سازنده و مثبت در برنامه‌های جاری ورزشی وابسته است. بی‌شک بازنگری در برنامه‌های گذشته و جاری و تدوین برنامه‌های کارآمد و مؤثر، نیازمند تحقیقات گسترده و همه‌جانبه است که نتایج آن بتواند صحت انطباق آن را با نیازهای اساسی جامعه در حال تحول ما تضمین کند و خط‌مشی برنامه جدید را تعیین نماید (منظمی و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر، با استفاده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و بررسی اسناد موجود به بررسی عوامل اثرگذار بر نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان به عنوان پدیده محوری پرداخته شد. در نهایت پس از بررسی کامل تمامی مصاحبه‌ها و تحلیل دیدگاه‌های افراد و مرور نظام‌مند مطالعات، تعداد ۵۲۴ کد نهایی از مرحله اول یعنی مرحله کدگذاری باز استخراج گردید که پس از جمع‌بندی کدهای یکسان، این تعداد به ۳۴۸ کد کاهش پیدا کرد. در گام بعدی کدهای استخراج‌شده نهایی در قالب ۳۱ مقوله دسته‌بندی شدند. در کدگذاری باز و محوری، مدل پارادایمی توسعه داده شد؛ مدلی که شامل شرایط علی، پدیده اصلی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها، اقدامات و پیامدها بود و در نهایت در مرحله کدگذاری انتخابی مشخص گردید.

نتایج این پژوهش نشان داد برای شناسایی عوامل اثرگذار بر شناسایی نیازهای عملکردی والیبالیست‌های دختر نخست باید به شرایط علی توجه کرد. در این الگو شرایط علی به عنوان عواملی که به صورت مستقیم بر پدیده اصلی تأثیر می‌گذارند لازم است مورد توجه قرار گیرند. شرایط علی اثرگذار بر شناخت نیازهای عملکردی دختران به عنوان مقوله اصلی یا پدیده محوری مورد مطالعه در پژوهش حاضر تحت تأثیر شرایط علی گوناگونی مانند شناخت کلی ساختار تیم، واکاوی امکانات و منابع، توجه به سیاست‌های فدراسیون، بررسی سیستم نظارتی و عملکردی، شناخت ارتباطات اثرگذار، اهمیت و نقش مسائل انگیزشی و شناخت راهبرد موجود قرار دارد که این مقوله‌ها در مجموع دارای ۷۹ زیر مؤلفه بود. بررسی‌ها نشان داد عوامل متعددی در موفقیت رشته‌های مختلف ورزشی نقش دارند. مربیان ورزشی می‌توانند شانس موفقیت ورزشکاران را بالا ببرند، اگر هرگونه تمرین و تجربه‌ای را برای موفقیت ورزشکاران به‌کارگیرند و تنها در صورتی که ویژگی‌های ورزشکاران و میزان تأثیر آن‌ها در موفقیت ورزشی را به‌خوبی بشناسند، به‌طور قطع این کار نتیجه خواهد داد (افشل‌پور و رشیدی، ۱۳۸۸).

از مهم‌ترین مواردی که در طبقه «شناخت کلی ساختار تیم» لازم است مورد توجه قرار گیرد، شناسایی توانمندی و مهارت‌ها و دانش بنیادی مربیان، مهارت‌های کادر فنی، شناسایی شرایط محیطی تیم، شناسایی عوامل بیرونی و خارجی تأثیرگذار، آگاهی از ساختار کلی تیم، شناسایی بحران‌ها، شناسایی

زمینه‌های رشدی بازیکنان، شناسایی بازیکنان با قابلیت بالا، بررسی وضع موجود و موانع موجود، شناخت دقیق بازیکنان قبل از ورود به تیم، شناسایی عوامل جسمانی، مهارتی و انگیزشی، شناسایی مسیرهای توسعه تیم، شناخت محدودیت‌های عملیاتی کادر فنی، شناخت محدودیت‌های عملیاتی بازیکنان، شناسایی شرایط محیطی تیم، بررسی مشکلات تیم و شناسایی موانع موجود است. مشخص شدن این زیرشاخه‌ها بدین معناست که شناسایی ساختار تیم به‌عنوان یک بخش اساسی در شناخت نیازهای بازیکنان است و تأثیر مهمی در ایجاد کردن زمینه برای رشد تیم دارد.

در طبقه «واکاوای امکانات و منابع» به تأثیر مطلوب این بخش بر روی تیم از طریق نیازسنجی کلی برای تیم، بررسی میزان منابع مالی در اختیار، توجه به محدودیت‌های عملیاتی در حوزه ورزش زنان، بررسی و شناخت زیرساخت‌های عملیاتی موجود، بررسی تیم‌های رقیب، بودجه‌بندی برای تیم، بررسی امکانات و تجهیزات، به‌روزرسانی کلیه امکانات و توجه به نیاز کلیه اعضای تیم می‌توان اشاره کرد. همچنین این بخش تأثیر زیادی بر رو بعدانگیزی بازیکنان ایجاد می‌کند.

در طبقه «توجه به سیاست‌های فدراسیون» به محتوای عملکردی فدراسیون از قبیل بررسی حوزه فعالیت اجرایی مربیان و زمینه فعالیت مربیان تخصصی، بررسی فضای عملکردی ورزش زنان، ضعف عملکرد سازمان درباره ورزش زنان، بررسی توانمندی ذاتی بازیکنان و توانمندی اکتسابی مربیان، در اولویت بودن ورزش زنان، بررسی نتایج عملکرد مربیان قبلی و علل شکست آن‌ها، توجه به ضعف کار تیمی، تقویت بخش رفتاری و عملکردی، بررسی یافته‌های علمی بومی و ملی در حوزه والیبال، بررسی شرایط فعلی و مقایسه آن با شرایط قبلی تیم، بررسی میزان توسعه قابلیت‌های فردی بازیکنان، مطالعات تطبیقی، ضعف عملکرد فدراسیون در شناخت مربیان توانمند، در اولویت بودن نظارت دائمی کادر فنی، اعتقاد مدیران فدراسیون به برابری جنسیتی، اجرایی‌نشدن برنامه‌ها، بررسی و به‌روزرسانی امکانات نرم‌افزاری که نشان می‌دهد تصمیم‌گیری‌های درست و به موقع از طرف فدراسیون به‌عنوان نهاد تصمیم‌گیرنده ارشد، تأثیر مهمی روی عوامل عملکردی بازیکنان دارد را می‌توان نام برد.

در «بررسی سیستم نظارتی و عملکردی» به مسئله مهم بررسی قوانین و مقررات موجود، بررسی عملکرد سیستم نظارتی و ارزیابی، ارتباطات دائمی دوسویه، عملکرد نظارتی مربیان، پذیرش توسعه به‌عنوان فرایند بلندمدت، بررسی اندازه توزیع قدرت کادر فنی، نظارت بر تشویق و تنبیه تیم، تجزیه تحلیل روند توسعه در تیم، نظارت بر توزیع عادلانه شرایط و نظارت بر ارتباطات متقابل اشاره شد که یکی از مهم‌ترین شرایط علی برای شناخت نیازهای مورد نظر برای دختران والیبالیست تیم ملی است.

در بخش «شناسایی ارتباطات اثرگذار» به بررسی ارتباط رسانه و تیم بانوان، مطالعه مدل‌های تطبیقی در کشورهای خارجی، بررسی ارتباطات دوسویه مربی و بازیکنان، بررسی ارتباطات دو سویه بازیکنان باهم،

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

شناخت دلایل ضعف کار تیمی، بررسی وضعیت ارتباطی مربیان با فدراسیون، بررسی ارتباطات با تیم‌های هم‌رده بین‌المللی، ایجاد تعاملات مطلوب و هدفمند و ارتباط با مربیان بین‌المللی برای ارتقای مربیان اشاره گردید و نقش بسیار مهم روابط سالم و مستحکم را به جهت توسعه تیم نشان داد. در طبقه «اهمیت و نقش مسائل انگیزشی» بر اولویت‌بندی مسائل انگیزشی و بررسی مسائل وابسته به آن تاکید شد. در «بررسی راهبردهای موجود» نیز بررسی روند راهبردی تیم، ایجاد تفکرات راهبردی و همچنین برنامه راهبردی برای توسعه تیم از اهمیت برخوردار است.

در مدل نهایی این پژوهش، ۷ مقوله اصلی به عنوان شرایط زمینه‌ای که به شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران کمک می‌کند مورد توجه قرار گرفت؛ شرایطی که می‌تواند در اثر اجرای فرایندها، اقدامات و راهبردهای لازم در راستای توسعه تیم ملی بانوان اعم از ورزشکاران و کادر فنی صورت بگیرد. این شرایط شامل نقش وزارت و فدراسیون، زمینه‌های مدیریتی، بررسی ساختارها، عوامل اقتصادی، زیرساخت آموزشی، نقش رسانه و عوامل فرهنگی است. این مقولات در مطالعات آنودی (۲۰۱۲)، قدرت‌نما و حیدری‌نژاد (۱۳۹۳) و منظمی و همکاران (۱۳۹۰) نیز مورد تاکید قرار گرفته بود.

«نقش متقابل وزارت و فدراسیون» خود مشتمل بر عواملی از قبیل بررسی حوزه فعالیت اجرایی مربیان و زمینه فعالیت مربیان تخصصی، بررسی فضای عملکردی ورزش زنان، ضعف عملکرد سازمان درباره ورزش زنان، بررسی توانمندی ذاتی بازیکنان و توانمندی اکتسابی مربیان، در اولویت بودن ورزش زنان، بررسی نتایج عملکرد مربیان قبلی و علل شکست آن‌ها، توجه به ضعف کار تیمی، تقویت بخش رفتاری و عملکردی، بررسی یافته‌های علمی بومی و ملی در حوزه والیبال، بررسی شرایط فعلی و مقایسه آن با شرایط قبلی تیم، بررسی میزان توسعه قابلیت‌های فردی بازیکنان، مطالعات تطبیقی، ضعف عملکرد فدراسیون در شناخت مربیان توانمند، در اولویت بودن نظارت دائمی کادر فنی، اعتقاد مدیران فدراسیون به برابری جنسیتی، اجرایی‌نشدن برنامه‌ها، بررسی و به‌روزرسانی امکانات نرم‌افزاری است و در مقوله «زمینه‌های مدیریتی» به اولویت‌بندی مسائل مدیریتی و بررسی مسائل وابسته به آن پرداخته شد.

مهم‌ترین مواردی که در طبقه «چالش‌های ساختاری» می‌توان به آن اشاره کرد، شناسایی توانمندی و مهارت‌ها و دانش بنیادی مربیان، مهارت‌های کادر فنی، شناسایی شرایط محیطی تیم، شناسایی عوامل بیرونی و خارجی تأثیرگذار، آگاهی از ساختار کلی تیم، شناسایی بحران‌ها، شناسایی زمینه‌های رشدی بازیکنان، شناسایی بازیکنان با قابلیت بالا، بررسی وضع موجود و موانع موجود، شناخت دقیق بازیکنان قبل از ورود به تیم، شناسایی عوامل جسمانی، مهارتی و انگیزشی، شناسایی مسیرهای توسعه تیم، شناخت محدودیت‌های عملیاتی کادر فنی، شناخت محدودیت‌های عملیاتی بازیکنان، شناسایی شرایط محیطی تیم،

بررسی مشکلات تیم، شناسایی موانع موجود است. مشخص شدن این زیر شاخه‌ها بدین معناست که شناسایی ساختار تیم به عنوان یک بخش اساسی در شناخت نیازهای بازیکنان است و تأثیر مهمی در ایجاد کردن زمینه برای رشد تیم دارد.

در طبقه «عوامل اقتصادی» به تأثیر مطلوب این بخش بر روی تیم از طریق نیازسنجی کلی برای تیم، بررسی میزان منابع مالی در اختیار، توجه به محدودیت‌های عملیاتی در حوزه ورزش زنان، بررسی و شناخت زیرساخت‌های عملیاتی موجود، بررسی تیم‌های رقیب، بودجه‌بندی برای تیم، بررسی امکانات و تجهیزات، به‌روزرسانی کلیه امکانات و توجه به نیاز کلیه اعضای تیم اشاره گردید. همچنین این بخش تأثیر زیادی بر رو بعدانگیزی بازیکنان ایجاد می‌کند.

در «تغییر زیرساخت آموزشی و رفتاری» به مسئله مهم بررسی قوانین و مقررات موجود آموزشی و رفتاری، بررسی عملکرد سیستم نظارتی و ارزیابی، ارتباطات دائمی دوسویه، عملکرد نظارتی مربیان، پذیرش توسعه به عنوان فرایند بلندمدت، بررسی اندازه توزیع قدرت کادر فنی، نظارت بر تشویق و تنبیه تیم، تجزیه تحلیل روند توسعه در تیم، نظارت بر توزیع عادلانه شرایط و نظارت بر ارتباطات متقابل اشاره شد که یکی از مهم‌ترین شرایط علی برای شناخت نیازهای مورد نظر برای دختران والیبالیست تیم ملی است. در بخش «نقش رسانه» به بررسی ارتباط رسانه و تیم بانوان، مطالعه مدل‌های تطبیقی در کشورهای خارجی، بررسی ارتباطات دوسویه مربی و بازیکنان، بررسی ارتباطات دو سویه بازیکنان باهم، شناخت دلایل ضعف کار تیمی، بررسی وضعیت ارتباطی مربیان با فدراسیون، بررسی ارتباطات با تیم‌های هم‌رده بین‌المللی، ایجاد تعاملات مطلوب و هدفمند و ارتباط با مربیان بین‌المللی برای ارتقای مربیان اشاره گردید و نقش بسیار مهم روابط سالم و مستحکم را به جهت توسعه تیم نشان داد و در نهایت در «عوامل فرهنگی» نیز به بررسی مسائل و محدودیت‌های فرهنگی تیم، ایجاد تفکرات مثبت و همچنین برنامه مثبت برای توسعه فرهنگی تیم اشاره گردید.

علاوه بر این، در الگوی مذکور عوامل مداخله‌گر هم به صورت مستقیم بر شناسایی شرایط علی اثرگذار بر نیازهای عملکردی دختران والیبالیست تأثیر دارد و هم بر روی ارتباط بین عوامل علی و پدیده اصلی تأثیر می‌گذارد. مسلم است این تأثیر هم می‌تواند تسهیل‌گر باشد و هم محدودکننده. در بخش شرایط مداخله‌گر به مسائل مهمی که به عنوان موانع بر سر راه شناخت نیازهای عملکردی دختران والیبالیست وجود داشتند، پرداخته شد. این شرایط شامل نبود زیرساخت‌های آموزشی، عدم توجه به مسائل انگیزشی، کمبود منابع در دسترس، ضعف در ارتباطات، عدم ثبات مدیریتی و کمبودهای بخش نظارتی بود که پژوهشگرانی مانند موسوی راد و همکاران (۱۳۹۶)، منظمی (۱۳۹۰) و قدرت‌نما و حیدری‌نژاد (۱۳۹۳) نیز بر تأثیرات

آن‌ها تاکید کرده اند. این موانع در صورت برداشته شدن و اصلاح می‌توانند کمک بزرگی به توسعه و تحول تیم نمایند. هر کدام از شاخص‌های استخراج‌شده دارای کدهای اثر گزار به شرح زیر است:

در بخش «کمبود زیرساخت آموزشی» به مواردی همچون: کمبود آموزش، عدم شرکت در دوره‌های بین‌المللی آموزشی، عدم برگزاری بازآموزی مربیان، کمبود جلسات آموزشی برای بازیکنان، عدم برنامه‌ریزی پایه برای آموزش، کمبود کارگروه آموزشی در فدراسیون، محدودیت‌های مطالعاتی در حوزه والیبال زنان، فقدان اتاق فکر تخصصی در فدراسیون و کمبود تاکتیک‌های حرفه‌ای اشاره گردید و به حائز اهمیت بودن مسئله آموزش و امور مرتبط با آن در حوزه ورزش به‌ویژه ورزش بانوان تاکید شد.

در مورد مقوله «عدم توجه به مسائل انگیزشی و مهارتی» مواردی همچون: عدم حمایت از بازیکنان موفق، نارضایتی برخی بازیکنان از وضع موجود، جذاب نبودن فضای رقابتی در مقایسه با تیم مردان، ارتباط عاطفی محدود بین بازیکنان و مربیان، عدم توجه به نیازهای روان‌شناختی بازیکنان، عدم توجه به مسائل انگیزشی، دوری بازیکنان از خانواده، کم‌توجهی به شهرستانی‌ها، عدم توجه به نیاز روحی- روانی، عدم توجه کافی به تیم بانوان، عدم توجه به جوان‌گرایی، نداشتن آمادگی ذهنی برخی بازیکنان و نداشتن آمادگی جسمی لازم برخی بازیکنان بیان شد. به طور کلی، عدم توجه به مسائل انگیزشی موضوعی ست که می‌تواند آثار سوء جبران‌ناپذیری به ساختار یک تیم بزند. از آنجایی که یک تیم ورزشی متشکل از تک تک اعضا می‌باشد، در نتیجه عدم توجه به این مسئله باعث نارضایتی کلی تیم و کسب نتایج نامطلوب خواهد شد. از این رو، توجه به مسئله انگیزشی در کنار مهارت بازیکنان در اولویت است.

مهم ترین مواردی که می‌توان در طبقه «کمبود منابع در دسترس» به آن اشاره کرد شامل کمبود مربیان تخصصی بدن‌سازی، کمبود منابع در دسترس مربیان، عدم تامین مالی کافی تیم، کمبود کارشناسان تخصصی، ایجاد زیرساخت مدون و در دسترس، عدم استفاده از مربی خارجی در بخش بانوان، عدم استفاده از تکنیک‌های بدن‌سازی روز دنیا، کمبود متخصص تغذیه حرفه‌ای، کمبود تورهای تخصصی تمرینی برای بانوان، بیمه نبودن بازیکنان، کمبود منابع مالی، عدم توجه به مشکلات معیشتی بازیکنان، کمبود پاداش به بازیکنان، عدم احساس امنیت مالی بازیکنان، عدم تخصیص بودجه کافی برای بازیکنان، کمبود امکانات مناسب و کافی، نقل و انتقالات مالی محدود نسبت به آقایان، کم توجهی به مشکلات مالی و کمبود نیروهای تخصصی در کادر فنی است. تهیه امکانات و منابع مورد نیاز ورزشکاران جزو اولویت‌های یک تیم و البته ضروری ترین مواردی است که باید مورد توجه فدراسیون قرار گیرد.

در مقوله «عملکرد ضعیف بخش ارتباطات» مواردی از قبیل ارتباط تک‌سویه فدراسیون با تیم، اختلاف نظر بین فدراسیون و کادر فنی، عدم ارتباط مدون رسانه با فدراسیون در بخش بانوان، عدم برگزاری مسابقات دوستانه، عدم فرهنگ‌سازی از طرف رسانه، عدم انتقادپذیری فدراسیون، عدم پوشش رسانه‌ای لیگ

بانوان، برخی دخالت‌های فدراسیون و داشتن نگاه تک بعدی اشاره شد که نشان‌دهنده اثر مثبت ارتباطات در تسریع امور است.

در مورد مقوله «عدم ثبات مدیریتی» مواردی مثل کمبود فضای رقابتی سالم با مردان، عدم برنامه‌ریزی درست فدراسیون، عدم کسب تجربه از مشکلات قبلی، عملکرد سلیقه‌ای فدراسیون، کمبود فضای رقابتی سالم با مردان، نداشتن اهداف بلندمدت در والیبال بانوان، عدم حمایت از مربیان موفق، عدم انتقادپذیری مربیان و کادر فنی و بازیکنان، اثرات منفی دخالت فدراسیون در تصمیم نهایی تیم، تصمیم‌گیری‌های مصلحتی فدراسیون برای تیم بانوان، داشتن محدودیت‌های بانوان در بخش بین‌المللی، کمبود اردوهای بین‌المللی، کمبود اردوهای دائمی برای تیم و کم توجهی به لیگ بانوان به نسبت مردان استخراج شد و اهمیت مدیریت مطلوب را در پیشبرد اهداف بیش از پیش آشکار نمود.

مقوله «ضعف سیستم نظارتی و ارزیابی» نیز مواردی همچون کمبود قوانین و مقررات مدون انضباطی، عدم تطبیق بازیکنان باهم به صورت دائمی، نداشتن نظم و انضباط واقعی، عدم نظارت درست در انتخاب بازیکنان، کمبود تشویقی مدون، کمبود سیستم تنبیهی مدون برای بازیکنان خاطی، عدم انتخاب بازیکنان بر اساس شایستگی، نارضایتی برخی بازیکنان از عملکرد مربی، عدم توجه به توسعه مهارت بازیکنان، اعمال نظر سلیقه‌ای مربیان، عدم ارزیابی دائمی کادر فنی، وجود مشکلات اعتقادی و فرهنگی درباره زنان و عدم توجه فدراسیون به ساختار بانوان را مطرح کرد. این موارد نشان‌دهنده اهمیت ویژه سیستم نظارتی بر عملکرد افراد است.

البته همانگونه که در الگوی مذکور مشاهده می‌شود، بروز و ظهور پدیده شناسایی شرایط علی اثرگذار بر نیازهای عملکردی والیبالیست‌های دختر علاوه بر توجه به عوامل علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر، منوط به ایجاد زیرساخت آموزشی، توجه به مسائل انگیزشی، ایجاد منابع و امکانات، ارتباطات مطلوب دوسویه، اقدامات مثبت مدیریتی و تدوین سیستم نظارتی مدون است. بنابراین، به این منظور توجه به راهبردهای زیر ضروری به نظر می‌رسد که این اقدامات به زبان ساده گویای انتخاب بهترین روش برای ارائه چارچوب مورد نظر است که منجر به نتایج قابل قبول و کاربردی خواهد بود.

(۱) در مقوله «ایجاد زیرساخت آموزشی» لازم است مواردی از قبیل شرکت مربیان در دوره‌های آموزشی بین‌المللی، نیازسنجی آموزشی، آموزش بازیکنان، آموزش کادر فنی، بازآموزی مربیان، بازآموزی کادر فنی و شرکت در دوره‌های بدن‌سازی پیشرفته توسط مدیران فدراسیون فراهم شود و همچنین اهمیت مسائل آموزشی برای تیم مشخص شود.

(۲) مهم‌ترین مواردی که در طبقه «توجه به مسائل انگیزشی» باید مورد توجه قرار گیرند شامل توسعه عوامل انگیزشی، توجه به مشکلات روانی و انگیزشی بازیکنان، توجه و امکانات بیشتر برای شهرستانی‌ها،

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

رفع موانع جنسیتی، ایجاد انگیزه در کارکنان، توجه به مشکلات روحی و روانی بازیکنان، رفع موانع رفتاری، ایجاد برابری بین بازیکنان، توسعه اعتماد به نفس بازیکنان، ترویج و توسعه مهارت جسمانی بازیکنان و ترویج و توسعه مهارت فردی بازیکنان می‌شوند.

۳) کدهای استخراج شده در طبقه «تغییر مطلوب در ساختار منابع و امکانات» شامل ایجاد حق بیمه بازیکنان، عملیاتی کردن پاداش‌ها، تسهیلات ویژه بانوان، حمایت از مربیان موفق، رفع محدودیت‌های مالی، توزیع عادلانه امکانات و در نظر گرفتن حقوق ماهیانه قابل قبول برای بازیکنان بود. طبق اطلاعات به دست آمده از مصاحبه‌ها، این مقوله بر نیاز انگیزشی بازیکنان تأثیر مستقیم خواهد گذاشت.

۴) در مقوله «تغییر ساختار ارتباطی» به مواردی از قبیل بها دادن به نظر مربی، برگزاری جلسات پرسش و پاسخ، برگزاری بازی‌های تدارکاتی بین‌المللی، ارتباط دوسویه با فدراسیون، رفع اختلاف نظر در سطوح بالا، عدم دخالت سیاسی و مذهبی در مورد تیم، ارتباط قوی رسانه با بخش زنان، پوشش رسانه‌ای بازی‌ها و فرهنگ‌سازی از طریق رسانه اشاره شد. چون رسانه پل ارتباطی بین مردم و تیم‌های ورزشی است، بازیکنی در این مورد توسط فدراسیون نیز مربوط به اولویت‌های این پژوهش خواهد بود.

۵) مهم‌ترین کدهای مربوط به طبقه «اقدامات مثبت مدیریتی» شامل مواردی از قبیل ایجاد زمینه رقابتی، توسعه رقابت‌های تدارکاتی بین‌المللی، توجه ویژه به مسائل فرهنگی، توجه وزارت به بخش بانوان و عدم دخالت سیاسی و مذهبی در مورد تیم بود.

۶) مقوله «تدوین سیستم نظارت و ارزیابی مدون» نیز شامل مرجع کردن قوانین وزارت ورزش، اجرای قانون برای همه به صورت یکسان، ارزیابی دائمی کادر فنی، توسعه اختیارات قانونی مربیان، ایجاد سیستم نظارتی و ارزیابی مدون، نظارت و ارزیابی دائمی بازیکنان، طرح قانون تشویق و تنبیه بازیکنان، نظارت و ارزیابی دائمی کادر فنی و نظارت در انتخاب بازیکنان بود که حائز اهمیت ویژه است.

مهم‌ترین بخش از روند اجرایی این پژوهش پیامدهای حاصل از طی شدن چهار مرحله قبل بود. در مصاحبه‌های صورت گرفته و استخراج کدها به طور مستقیم در این مرحله به نتایج تحقیق اشاره شد که اگر مراحل قبلی به درستی صورت پذیرد و شرایط علمی شناسایی، شرایط زمینه‌ای بررسی، شرایط مداخله‌گر معرفی و راهبردها مشخص گردند، پیامدهایی به دنبال خواهد داشت که علاوه بر ارائه چارچوب نیازهای جسمانی، انگیزشی و مهارتی بازیکنان، به مطلوبیت و توسعه تیم نیز در عرصه‌های ملی و بین‌المللی کمک خواهد نمود. در مقوله «رشد و توسعه والیبالیست‌بانوان» به شناخت بهتر استعدادها و این حوزه، افزایش ضریب اطمینان در دستیابی به هدف، افزایش کارایی بازیکنان، دیده شدن بازیکنان، توسعه والیبالیست‌بانوان، شایسته‌سالاری، حفظ شان بازیکنان، استفاده از مربیان کارآمد و احساس رضایت بازیکنان دست خواهیم یافت.

در بحث «رشد و توسعه مسائل انگیزشی» منجر به افزایش مهارت بازیکنان، توسعه اعتماد به نفس فردی، توسعه اعتماد به نفس تیمی، امنیت شغلی بازیکنان، تقویت ارتباط بین مربی و بازیکنان، کسب نتایج مطلوب، تقویت عزت نفس، افزایش اعتماد به نفس، برطرف شدن نیاز بازیکنان، توزیع عادلانه سهمیه جذب ملی پوش، تقویت روحیه انفرادی، افزایش روحیه تیمی، ارتقای قابلیت کادر فنی، توجه به شهرستانی ها، احساس امنیت بازیکنان، رفع نیازهای ضروری بازیکنان و ثبات تیم خواهد شد. «بهبود عملکرد تیمی و انفرادی» منجر به ارتقای سطح تیم، توسعه عملکرد مربیان، توسعه عملکرد بازیکنان، بهبود تکنیک های فردی، رفع مشکلات موجود، افزایش مسئولیت پذیری، بهبود عملکرد کلیه اعضای تیم، تعریف وظایف بازیکنان، همراه شدن بازیکنان با مربی، درک بهتر شرایط توسط کلیه اعضا و ایجاد فضای سالم رقابتی خواهد شد. مهم ترین دستاوردها در طبقه «بهبود روابط ساختاری» پرهیز از رفتارهای تبعیض آمیز، توسعه مدیریت پایدار، ارتباط دوسویه بین مربی و بازیکنان، بهبود عملکرد تک تک اعضا، کسب نتایج مطلوب، تامین بودجه مطلوب، ایجاد امنیت شغلی بازیکنان، تغییر مطلوب ساختار تیم، ایجاد فضای امن برای تصمیم گیری، دیده شدن بازیکنان، برگزاری سالم انتخاب بازیکنان و عدم دخالت مستقیم وزارت ورزش بود.

در نهایت مقوله «توسعه خط مشی تیمی بر اساس قوانین مدون» منجر به تدوین قوانین ثابت، ارتباط مسالمت آمیز تیم و کادر، تقویت روحیه اعتماد تیمی، توسعه قابلیت اجرایی مربی، ارزیابی دائمی بازیکنان، ارتباط دوسویه مطلوب، افزایش سطح بهره وری تیمی، اختیار استاندارد مربی، ایجاد زمینه برای ارائه توانمندی بازیکنان، عدم دخالت سیاسیون، افزایش بهره وری تیمی، ارزیابی دائمی کادر فنی، ایجاد قانون ثابت در انتخابات، اثر مطلوب قانون تنبیه برای بازیکنان، اثر مطلوب قانون تنبیه برای کادر فنی، توسعه بعد وظیفه شناسی برای بازیکنان، توسعه بعد وظیفه شناسی برای کادر فنی، ایجاد برابری بین اعضای تیم ملی، آگاهی وزارت ورزش و جوانان از حدود دخالت ها، آگاهی فدراسیون از حدود دخالت ها، یکپارچه شدن ساختار تیم، توسعه تیم های لیگ باشگاهی، عدم تخطی از قوانین موجود و شناخت وظایف فردی و تیمی شد. تمامی این پیامدها مثبت هستند که بیانگر مطلوبیت شناخت نیازهای بازیکنان اعم از جسمانی و مهارتی و انگیزشی می باشند. با توجه به مشکلات و موانع دائمی موجود بر سر راه ورزش بانوان، به نظر می رسد توجه به نیازهای عملکردی بازیکنان دختر تیم ملی می تواند گام مثبتی در جهت رشد تک تک بازیکنان و در نهایت توسعه و درخشش تیم بردارد. از این رو، فدراسیون باید شرایط مناسب برای رفع نیازهای بازیکنان را به طور ویژه مد نظر قرار دهد. برای توسعه و رشد نیازهای جسمانی، انگیزشی و مهارتی دختران والیبالیست تیم ملی نوجوانان کشور ایران، با توجه به کم رنگ بودن این مسئله در فدراسیون و وزارت ورزش و جوانان، به ویژه در مقایسه با تیم مردان، سازمان های ذی ربط باید به مواردی مانند شناخت نیازها، عوامل اثرگذار (عوامل ارتباطی، نظارت و ارزیابی و مدیریت)، فرایندها (توسعه منابع مالی، زیرساخت ها و ارتباطات) توجه

ارائه مدل سیستمی عوامل مؤثر بر شناخت نیازهای جسمانی، مهارتی و انگیزشی در دختران والیبالیست تیم ملی جوانان ایران

نمایند. پس از آن می‌توان انتظار اثراتی مانند رشد و توسعه والیبالیست، توسعه تیم‌های ملی و باشگاهی را داشت. به‌طور کلی، برای دستیابی به نتایج و اثرات تدوین چارچوب نیازهای عملکردی راهکارهایی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

- ✓ الزام توسعه آگاهی و اطلاع‌رسانی از طریق از طریق رسانه ملی و شبکه‌های اجتماعی برای آشنایی بیشتر جامعه با ورزش بانوان به‌ویژه در رشته‌های شاخص.
- ✓ توزیع یکسان امکانات در بین تیم‌های ملی مردان و زنان برای توسعه ورزش قهرمانی.
- ✓ راهکار توسعه علمی از طریق تشویق و ترویج دانشجویان به اجرای تحقیقات در این زمینه همراه با نشر کتاب، نگارش مقالات، ترجمه متون بین‌المللی، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌ها در جهت شناخت هرچه بیشتر این موضوع.
- ✓ تخصیص منابع مالی انحصاری برای توسعه لیگ والیبالیست.
- ✓ راهکارهای توسعه آموزشی به‌وسیله آموزش مربیان تخصصی و برقراری ارتباط و تعامل با کارشناسان بین‌المللی این رشته.
- ✓ استفاده بلندمدت از مشاوران تخصصی در حوزه ورزش بانوان.
- ✓ الزامات توسعه شیوه‌های مدیریتی از طریق تغییر نگرش مدیران، ایجاد وحدت رویه در مدیریت، ترغیب پژوهشگران از سوی سازمان‌های متولی به انجام تحقیقات در زمینه ورزش بانوان و حمایت و پشتیبانی طرح‌های تحقیقاتی توسط فدراسیون و وزارت ورزش و جوانان.
- ✓ استفاده از تجربیات کشورهای موفق در زمینه فراهم کردن بستر مطلوب برای رشد و توسعه رشته. تمامی پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی هستند که این پژوهش نیز از این قاعده مستثنی نیست. لذا پیشنهاد می‌شود پژوهشگران آتی در مطالعات خود تحقیق مستقلی پیرامون موانع والیبالیست بانوان انجام دهند؛ در مطالعات جداگانه به صورت کمی به اولویت‌بندی راهبردها و اقدامات ارائه‌شده در این تحقیق بپردازند؛ میزان موفقیت تیم ملی بانوان سنجش و اندازه‌گیری شود و با تیم‌های کشورهای پیشرفته مقایسه گردد؛ عوامل مدل تحقیق حاضر به صورت مجزا در سایر تیم‌های ورزشی بانوان در سطح ملی بررسی شود و تحقیقات جداگانه‌ای در همه رده‌های سنی والیبالیست بانوان در سطح ملی صورت گیرد.

منابع

- احمدی، سید احمد. (۱۳۸۴). روان‌شناسی نوجوانان و جوانان: شامل ویژگی‌های زیستی، شخصیتی، رفتاری، شغلی و جنسی. تهران: انتشارات مشعل
- افضل‌پور، محمداسماعیل. رشیدی، عصمت. (۱۳۸۸). «پیش‌بینی موفقیت در والیبالیست از روی ویژگی‌های روان‌شناختی، فیزیولوژیکی و پیکری بازیکنان زن استان خراسان جنوبی». فیزیولوژی ورزشی (پژوهش در علوم ورزشی). ۶(۲۳)، صص ۱۰۱-۱۱۵.
- پیری، مژگان؛ آهار، سعید و محمودی، احمد. (۱۳۹۴). «مقایسه تفاوت‌های جنسیتی در انگیزش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان ورزشکار». آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی). ۸(۲۹)، صص ۹-۱۳

- جهانگیری، محمد؛ سهرابی، میرمعصوم و پرستار، فاطمه. (۱۳۹۳). «جو انگیزشی مربی، نیازهای روان‌شناختی، انگیزش درونی و مشارکت ورزشی مداوم در دختران نوجوان ورزشکار». رفتار حرکتی (پژوهش در علوم ورزشی). ۶(۱۷)، صص ۱۷۱-۱۸۴.
- حسینی گل‌اله. (۱۳۸۷). «زن، تب‌میض جنسی و ورزش». ماهنامه آموزشی تحلیلی و خبری ورزش. (۱۷)، صص ۹-۳۴.
- زرتشتیان، شیرین؛ نوروزی حسینی، سیدرسول و آزادی، آزاده. (۱۳۹۲). «اثر سبک‌های رهبری مربیان بر جو انگیزشی و اهداف پیشرفت بازیکنان لیگ برتر بسکتبال زنان ایران». نشریه مدیریت ورزشی. ۴(۱۲)، صص ۱۷۹-۱۹۹.
- سلیمی آوانسر، علیرضا؛ بارانچی، مصطفی و کشلو سمانه. (۱۳۹۳). «نیمرخ آمادگی جسمانی، آنتروپومتریکی و ترکیب بدنی بازیکنان نوجوان تیم ملی والیبال ایران». علوم زیستی ورزشی (حرکت). ۶(۱)، صص ۲۱-۳۹.
- صفا نیا، علی محمد و نیک‌بخش، رضا. (۱۳۸۸). «بررسی انگیزه‌های مشارکت دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی در فعالیت‌های جسمانی». تربیت‌بدنی و علوم ورزشی. ۲ (۸)، صص ۵-۱۲.
- فرامرزی محمد؛ قراخانو، رضا و چوبینه، سیروس. (۱۳۸۹). «نیمرخ آمادگی جسمانی بازیکنان زنده فوتبال ایران». المپیک، ۱۸(۱) (پیاپی ۴۹)، صص ۱۲۷-۱۴۰.
- قدرت نما، اکبر و حیدری‌نژاد، صدیقه. (۱۳۹۲). «رابطه انگیزه مشارکت ورزشی با میزان فعالیت بدنی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز». مطالعات مدیریت ورزشی (پژوهش در علوم ورزشی). ۵(۱۸)، صص ۱۸۹-۲۰۲.
- مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی. (۱۳۹۵). پیامدهای فرهنگی و اجتماعی موفقیت ورزش‌های گروهی: تأکیدی بر تیم ملی والیبال. چاپ اول، معاونت پژوهش و نشر مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی
- منظمی، مریم؛ علم، شهرام و شتاب بوشهری، سیده ناهید. (۱۳۹۰). «تعیین عوامل مؤثر بر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش بانوان جمهوری اسلامی ایران». نشریه مدیریت ورزشی. ۳(۱۰).
- مومنی همتی، امین و مرادی، هادی. (۱۳۹۳). «شناسایی و اولویت‌بندی موانع پیش روی بانوان در انجام فعالیت‌های ورزشی». مطالعات مدیریت ورزشی (پژوهش در علوم ورزشی). ۲۴(۲)، صص ۱۱۱-۱۳۰.
- موسوی راد، سیده طاهر؛ فراهانی، ابوالفضل و بیات، پریوش. (۱۳۹۵). «اولویت‌بندی موانع مدیریت زنان در ورزش به روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP)». فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. ۵(۱۵)، صص ۱۱۱-۱۱۹.
- مهرگان، جواد. (۱۳۹۳). اصول مربیگری در والیبال. تهران: انتشارات رسانه تخصصی
- وزینی طاهر، امیر؛ شهبازی مهدی و باقرزاده، فضل‌اله. (۱۳۹۰). «کاربرد رویکرد چندمتغیره در استعدادیابی بازیکنان فوتبال زیر ۱۶ سال». رشد و یادگیری حرکتی-ورزشی (حرکت). ۷(۷)، صص ۱۰۳-۱۲۸.
- Aouadi R, Jlid M, Khalifa R, Hermassi S, Chelly MS, Van Den Tillaar R, et al.. (2012). "Association of anthropometric qualities with vertical jump performance in elite male volleyball players". The Journal of sports medicine and physical fitness. 52(1):11-7.
- Claver Rabaz, Fernando & Jimenez, Ruth & Gil, Alexander & Moreno Dominguez, Alberto & Moreno, M. (2017). "The Cognitive and Motivation Intervention Program in Youth Female Volleyball Players". Journal of Human Kinetics, 59. 10.1515/hukin-2017-0147.
- Coimbra, D. R., Bevilacqua, G. G., Pereira, F. S., & Andrade, A. (2021). "Effect of Mindfulness Training on Fatigue and Recovery in Elite Volleyball Athletes: A Randomized Controlled Follow-Up Study". Journal of sports science & medicine, 20(1), 1-8.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Theoretical sampling. Basics of qualitative research.
- Corbin, J. M., & Strauss, A. (1990). "Grounded theory research: Procedures, canons, and evaluative criteria". Qualitative sociology, 13(1), 3-2
- Duda JL, Balaguer I. (2007). "Coach-created motivational climate."
- Fernández-Echeverría C, Mesquita I, González-Silva J. and Moreno M.P. (2021). "Towards a More Efficient Training Process in High-Level Female Volleyball From a Match Analysis Intervention Program Based on the Constraint-Led Approach: The Voice of the Players". Front. Psychol, 12:645536. doi: 10.3389/fpsyg.2021.645536

- González-Ravé JM, Arijia A, Clemente-Suarez V.» (2011). **“Seasonal changes in jump performance and body composition in women volleyball players”**. The Journal of Strength & Conditioning Research, 25(6):1492-501.
- Gucciardi DF, Gordon S, Dimmock JA. (2008). **“Towards an understanding of mental toughness in Australian football”**. Journal of applied sport psychology, 20(3):261-81.
- Hughes S. (1990). **“Implementing psychological skills training program in high school athletics”**. Journal of Sport Behavior, 13(1):15.
- Kutáč, Petr & Zahradnik, David & Krajcigr, Miroslav & Bunc, Vaclav. (2020). **“The effect of long-term volleyball training on the level of somatic parameters of female volleyball players in various age categories”**. PeerJ. 8. e9992.
- Moradi, Jalil & Bahrami, Alireza & Dana, Amir. (2019). **“Motivation for Participation in Sports Based on Athletes in Team and Individual Sports. Physical Culture and Sport”**. Studies and Research. 85. 10.2478/pccsr-2020-0002.
- Mendes FG, Lima AB, Christofoletti M, Quinaud RT, Collet C, Gonçalves CE, et al. (2021). **“Multidimensional characteristics of young Brazilian volleyball players: A Bayesian multilevel analysis”**. PLoS ONE 16(4): e0250953.
- Orbach, I., Gutin, H., Hoffman, N. and Blumenstein, B. (2021). **“Motivation in Competitive Sport among Female Youth Athletes”**. Psychology, 12
- Pensgaard AM, Roberts GC. (2003). **“Achievement goal orientations and the use of coping strategies among Winter Olympians”**. Psychology of sport and Exercise.;4(2):101-16.
- Pintrich PR, Schrauben B. (1992). **“Students’ motivational beliefs and their cognitive engagement in classroom academic tasks”**. Student perceptions in the classroom.;7:149-83.
- Sattler, T., Sekulic, D., Hadzic, V., Uljevic, O., & Dervisevic, E. (2012). **“Vertical jumping tests in volleyball: reliability, validity, and playing-position specifics”**. The Journal of Strength & Conditioning Research, 26(6), 1532-1538.
- Sadeghpour, Akram & Ehsani, Mohammad & Saffari, Marjan & Zamani-Alavijeh, Feresteh. (2019). **“Qualitative investigation of personal factors affecting the students’ physical activity (needs and motivations): Based on self-determination theory”**. 10.14198/jhse.2019.14.Proc4.10
- Sheppard JM, Nolan E, Newton RU. (2012). **“Changes in strength and power qualities over two years in volleyball players transitioning from junior to senior national team”**. The Journal of Strength & Conditioning Research, 26(1):152-7.
- Sierra-Díaz M.J, González-Villora S, Pastor-Vicedo J.C. and López-Sánchez G.F. (2019). **“Can We Motivate Students to Practice Physical Activities and Sports Through Models-Based Practice? A Systematic Review and Meta-Analysis of Psychosocial Factors Related to Physical Education”**. Front. Psychol, 10:2115. doi: 10.3389/fpsyg.2019.02115
- Yan JH, McCullagh P. (2004). **“Cultural influence on youth's motivation of participation in physical activity”**. Journal of sport Behavior, 27(4).

